

Lokaliseringsutredning

Placering av ny räddningsstation

Syfte

Syftet med lokaliseringsutredningen är att utreda de översiktliga förutsättningarna att etablera en ny räddningsstation alternativt renovera den gamla räddningsstationen i Grästorp. Dokumentet ska både belysa nuläget men framförallt klargöra vilka möjligheter och begränsningar den nya förordade platsen har.

Bakgrund

Det har under flera års tid framförts önskemål om en ny räddningsstation i Grästorp, då den gamla inte är anpassad för dagens behov. Räddningsfordon av nyare modell blir allt större och rent praktiskt kommer detta på sikt innebära att fordonen inte längre kommer att kunna komma igenom portarna till dagens räddningsstation. Det finns därtill utökade arbetsmiljökrav i form av duschrum både för män och kvinnor. Därtill är lokalen i behov av renovering och uppfräschning.

En annan aspekt som framkommit i diskussion med brandmännen är att placeringen av räddningsstationen inte är optimal. Räddningsstationens placering kommer alltmer norrut i relation till Grästorps samhälle. Grästorps tätort kan enbart växa öster- söder- och västerut utifrån att riksintresset Sätenäs flygplats stoppar all bebyggelse norrut. De nya bostadsområdena i Grästorp planeras till Brännebacka, Söderskogen och Österskogen, vilket på lång sikt kommer att göra att räddningsstationen hamnar än längre norrut i relation till övriga samhället.

Eftersom Grästorps räddningstjänst består enbart av deltidsbrandmän vore en centralare placering av räddningsstationen att föredra. Detta för att hålla nere framkörningstiderna vid utryckningar. Framkörningstid är tiden från brandmannens hem eller arbetsplats till räddningsstationen. Värt att beakta är att ett 50- till 100-årspersktiv är önskvärt vid den här typen av byggnationer.

Till detta så har Trafikverket belyst problemet med spårspring över järnvägen och vill så långt som möjligt stängla av järnvägen för att förhindra detta. Grunden bakom räddningsstationen finns i grunden till bara för räddningspersonalen, att använda när bommarna är nere, men den används tyvärr frekvent av väldigt många fler och orsakar problem för tågtrafiken.

Tillvägagångssätt

Förvaltningen har haft en dialog med Uddevalla kommun och tagit del av hur kommunen har arbetat med att ta fram lokaliseringen av en ny räddningsstation. Första steget i Uddevalla var att kommunen såg ut ett antal områden som brandmännen sedan fick tycka till om. Förvaltningen har nu gjort på ett liknande sätt. Uddevalla kommuns lokaliseringsutredning fokuserade på följande parametrar:

Beskrivning av läget, insatstider, övnings- och utbildningsanläggning, gällande planförutsättningar, miljöförutsättningar, markförhållanden, ägarförhållanden, komplexitet.

Vi har valt att fokusera på: Beskrivning av läget, insatstider, gällande planförutsättningar, ägarförhållanden och komplexitet i den här utredningen. Övnings och utbildningsanläggning, miljöförutsättningar och markförhållanden kommer att utredas i lokalprogrammet och i detaljplanearbetet.

Uddevalla kommun såg också lämpligheten i att bygga en integrerad ledningsplats i samband med nybyggnation. Detta är förmodligen inte aktuellt för Grästorps del men skulle det vara det så finns möjlighet att erhålla upp till ett 50 % i statsbidrag från MSB.

Utredning

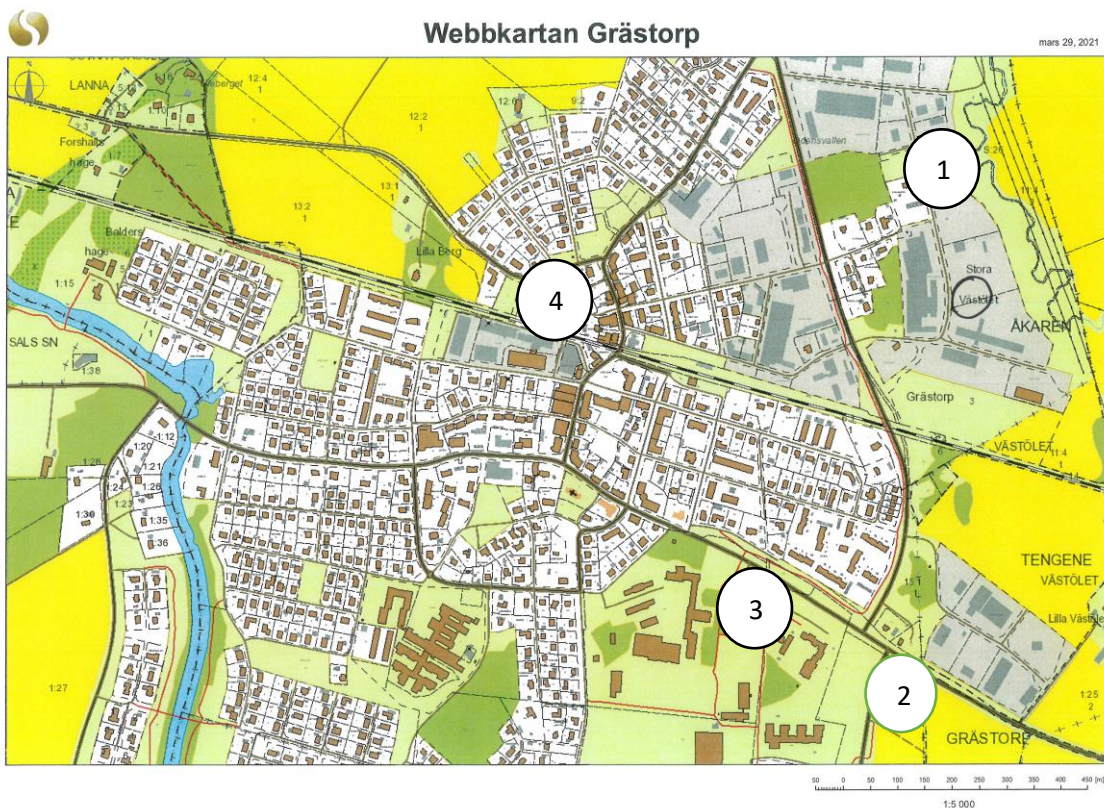
Räddningsstation

Räddningstjänstens viktigaste uppgift är att rädda liv och då är insatstiden en avgörande faktor för att lyckas. Grästorps tätort ligger bra centralt placerat rent geografiskt i kommunen med ett väl utbyggt vägnät. För att kunna nå ut till alla delar av kommunen snabbt bör placeringen av en ny räddningsstation vara nära den nya rondellen som kommer att byggas i samband med förbifart Grästorp. Rondellen kommer att förena väg 47, östra leden till väg 44 och väg 186 mot Nossebro. Det är också fördelaktigt ifall kommunen redan idag äger marken där den nya räddningsstationen ska placeras. Parametrarna ovan har varit vägledande för att hitta lämpliga områden. Förvaltningen identifierade sex olika alternativ varav fyra sedan visade sig var möjliga att jobba vidare med.

Deltidsbrandmännen i Grästorp träffades den 2021-04-08 och fick då ta ställning till de fyra olika placeringarna i tätorten.

Alternativen var enligt följande:

1. *Industriområdet vid Stora Västölet*
2. *"Arena Skubbet" området, öster om väg 186*
3. *F.d. Förskolan Ugglan, mellan Centralskolan och förskolan Äventyret*
4. *Renovering av befintliga lokaler*

Sammanlagt 15 deltidsbrandmän deltog på mötet. Mötets sammantagna ståndpunkt var att de förslag som anses vara av största intresse är "Gamla ugglan" och vid rondellen på väg 186. Deltidsbrandmännen tyckte att förslagen vid industriområdet kommer för avses och de boende i de västra delarna av Grästorps skulle därmed få en för lång framkörningstid vid uttryckning. Brandmännen lyfter också frågan kring lämpligheten att vara kvar på befintlig plats då Grästorps samhälle kommer att växa i annan riktning.

Förslagen har också skickats till Räddningstjänsten Västra Skaraborg (RVS) och svar inkom 2021-04-12. RVS förordar Arena Skubbet samt Ugglan. Ugglan förordas under förutsättningen att det går att anordna trafik dit och därifrån utan att påverka förskole- och skolbarnen. RVS förordar inte platsen på industriområdet då det kan vara svårt att ta sig dit inom ställtiden 5 minuter om man bor i andra delar av Grästorps. Det förslaget kan med andra ord påverka rekryteringsunderlaget. Att bygga om befintlig räddningsstation tror RVS blir en utmaning.

Kommunförrådet – intressanta synergieffekter?

Grästorps kommun har ont om industrimark och stor svårighet att expandera då vi ska undvika att jordbruksmark används till annat än livsmedelsförsörjning. Teknisk förvaltnings kommunförråd ligger idag på attraktiv industrimark. Kommunen har fått förfrågningar från företagare som är intresserade av att köpa industrimarken. Idrottsområdet och skolorna är en stor arbetsplats för Teknisk förvaltning. Att flytta närmare dessa verksamheter och med det få kortare transporttider skulle bidra till en effektivare verksamhet och en bättre arbetsmiljö. Grästorps kommun är idag en av Sveriges effektivaste kommuner. En av anledningarna till detta är att alla kommunala verksamheter är lokaliserade till en tätort. Att fortsätta att centralisera och bygga ihop verksamheterna är med andra ord en tidigare framgångsfaktor som kan ge framtida effektiviseringsvinster.

Att samförlägga räddningstjänst och teknisk förvaltning kan ge en positiv ekonomisk effekt i form av gemensamt nyttjande av exempelvis tvätthall för fordon, tvätt- och duschrum, bastu, gym, vilorum och konferensrum. Samförläggning skulle ge högre nyttjandegrad på lokalerna. Därutöver så är teknisk verksamhet en vanlig arbetsplats för deltidsbrandmän och att vara nära utryckningsplatsen skulle därför vara fördelaktigt för framryckningstiden. Det finns fortfarande många frågor att utreda gällande sam användning av gemensamhetslokaler. Dessa frågor bör dock kunna rätas ut under framtagandet av ett lokalprogram. Det är av stor vikt att alla personalgrupper får vara delaktiga i denna process så att lokalerna blir anpassade för den verksamhet som ska bedrivas där. Att samförlägga verksamheterna väcker många frågor gällande eventuella risker med att ha en räddningsstation nära en förskola och skola. Förvaltningens förslag är därför att en riskbedömning görs tidigt i detaljplanearbetet. Detta för att utreda eventuella risker, se över vad som är görbart för att bygga bort risker och trygga de olika aktörerna i processen. Det kan också vara så att utredningen visar att riskerna är stora med att bygga räddningsstationen på Ugglan. Detta kommer dock att klargöras under detaljplanearbetets gång.

Olika alternativ

1. Industriområdet på Stora Västölet

Fördelar

Fördelarna i det här alternativet är att kommunen redan äger marken. En annan fördel är att en lokalisering av räddningstjänsten här inte skulle störa någon annan verksamhet. Lokaliseringen här skulle också möjliggöra att vi kommer bort från spårsporingen vilket minskar risken för framtida olyckor.

Begränsningar

Det här alternativet konkurrerar med försäljning av industrimark. Industrimarken på industrigatan/bäckgatan kommer förmodligen att vara både eftertraktad och attraktiv och möjliggöra nya etableringar eller expanderings av redan befintliga företag. Deltidsbrandmännen själva lyfter därtill att det här alternativet ger längre framkörningstider och inställningstider, speciellt för de som bor i de västra delarna av Grästorp. Det är troligt att detaljplanen kommer att behöva göras om. Det är också oklart hur bra placeringen är utifrån läget vid östra vägen. Eventuellt kan Trafikverket ha synpunkter på att förlägga en brandstation i vårt industriområde. Vid en första kontakt verkar så vara fallet, men detta skulle behöva utredas ytterligare.

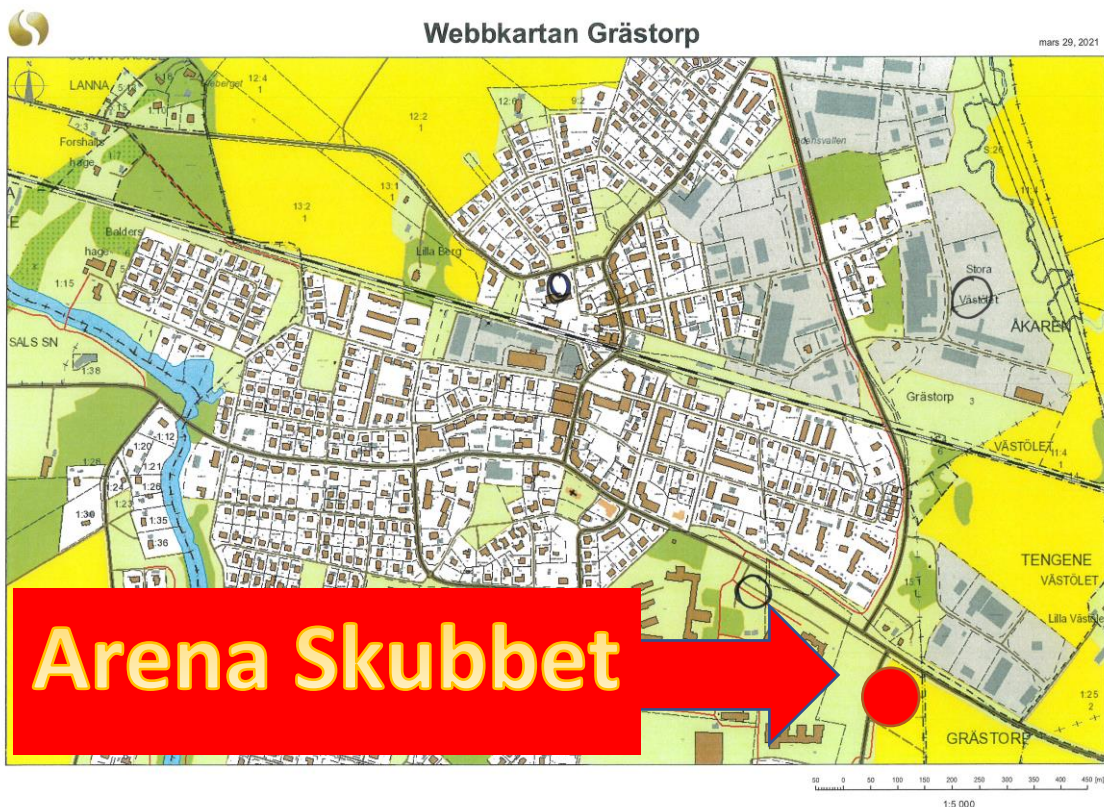
2. Arens Skubbet-området, öster om väg 186

Fördelar

Fördelarna i det här alternativet är att kommunen äger marken. Även här försvinner spårsporingen och förslaget ligger nära den nya rondellen. Även det här förslaget skulle ge synergieffekter med tekniska förrådet om kommunen väljer att samförlägga dessa.

Begränsningar

Det här förslaget konkurrerar med Arena Skubbet. Detaljplanen här är heller ännu inte klar och det är än så länge oklart vart exakt Arena Skubbet kommer att byggas. De osäkra tidsramarna är viktigt att beakta i det fortsatta arbetet. Det här förslaget innebär också något längre framkörningstider samt farliga passager för mindre arbetsfordon för teknisk verksamhet.

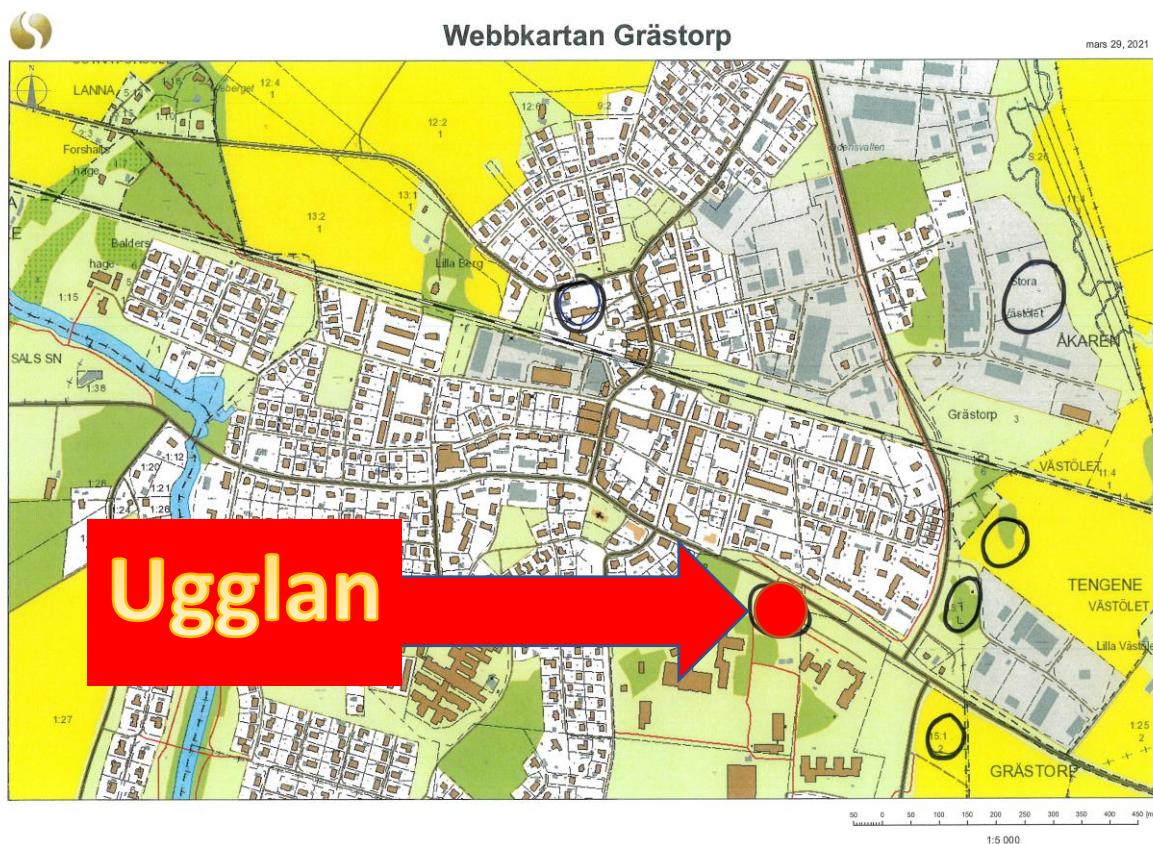
3. F.d. Förskolan Ugglan, mellan Centralskolan och förskolan Äventyret

Fördelar

Fördelarna i det här alternativet är att kommunen äger marken och att den här marken heller inte skulle kunna användas till så mycket annat än kommunal verksamhet. Detta gör också att förslaget inte konkurrerar med försäljning av industrimark och är inte heller lokaliserad på jordbruksmark. Platsen ligger nära nya rondellen och förslaget tar bort spårsporingen. Det här förslaget möjliggör också en sammanslagen och centraliserad kommunal verksamhet vilket kan komma att ge synergieffekter. Det kan också vara så att det kan bli lättare att attrahera nya deltidsbrandmän då flera tidigare brandmän även har haft en anställning i teknisk verksamhet. Det här förslaget är också det förslag som ger kortast inställningstider och framkörningstider.

Begränsningar

Nackdelen är att detaljplanen i dagsläget inte möjliggör byggnationen. Även placeringen nära förskola och skolor gör att en riskutredning i samband med detaljplanearbetet behöver genomföras.

4. Renovering av befintliga lokaler

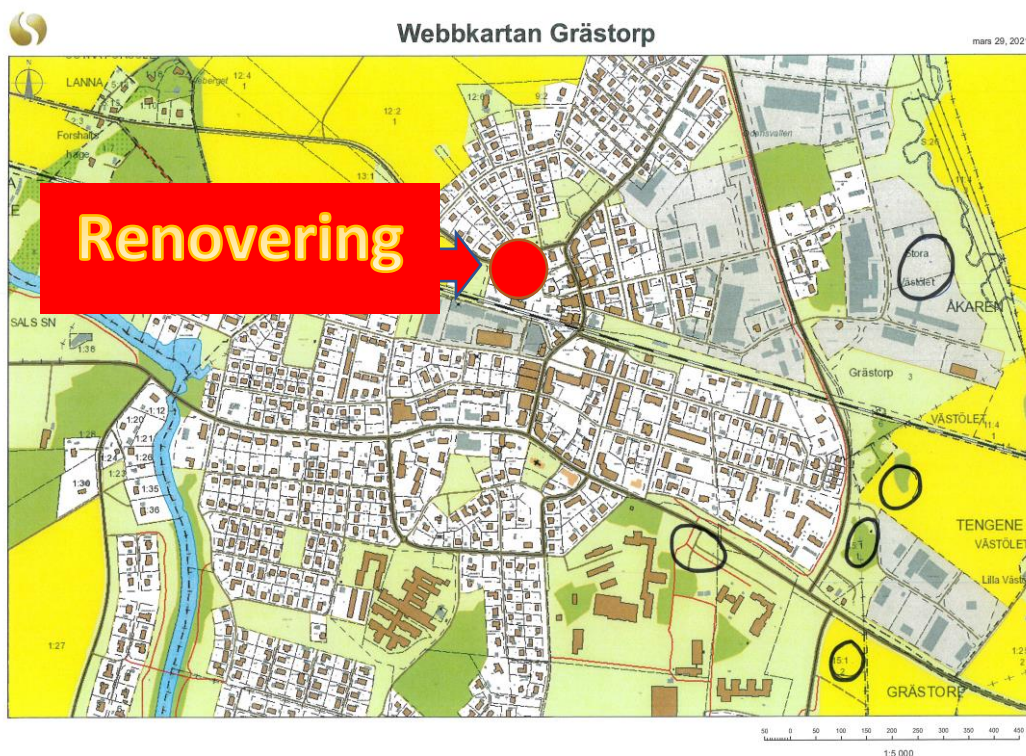
Fördelar

Fördelen med det här alternativet är att kommunen redan idag äger marken och byggnaden. Det här är med sannolikhet också det billigaste alternativet. Detaljplanen bör inte vara något bekymmer på den här platsen.

Begränsningar

Det här förslaget har redan idag de längsta framkörningstiderna. Förslaget i sig kommer i framtiden exkludera rekrytering av en del deltidsbrandmän som kommer att ha för lång inställetid om de t ex bor i Söderskogen. Det här förslaget gör också att vi inte kommer tillrätta med spårspringning och det finns heller inte några möjliga synergieffekter med teknisk verksamhet.

Förvaltningen gör en grov kostnadsuppskattning att en renovering skulle kosta mellan 8 – 12 mkr. Förvaltningen anser att det inte är självklart att renovera dagens brandstation. På lång sikt ligger dagens brandstation fel lokaliserad i Grästorps tätort med tanke på utbyggnadsriktningen av bostäder i samhället. Dagens byggnad skulle dessutom kunna avyttras och platsen i sig kan vara aktuell för andra användningsområden eller eventuella företagsetableringar.

Slutsatser

I lokaliseringsutredningen förordar förvaltningen att gå vidare med att starta detaljplanearbetet vid Ugglan och då beställa de utredningar som behövs i samband med detta. En prioriterad utredning bör vara riskutredningen. Förvaltningen bör också gå vidare med att ta fram ett lokalprogram och där hitta en bra utformning av lokaler tillsammans med de olika verksamheterna som kommer att verka där.

Förvaltningens förslag är att en styrgrupp i form av samhällsutvecklingsutskottet tillsätts. Denna styrgrupp kan följa alla delar av processen med regelbundenhet för att ge insyn och transparens.

Vid en nybyggnation av en huvudbrandstation så finns det vissa statliga bidrag att söka med anledning av att den ska fungera även vid kris, krig eller extra ordinära händelser. Bidragen söks hos Länsstyrelsen som sedan skickar ansökan vidare till MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap). Eventuellt finns även andra bidrag att söka som till exempel brandskyddsfonden.